

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44463
Nom	Educació per a la salut
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2211 - M.U. en Psicopedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2211 - M.U. en Psicopedagogia	7 - Psicopedagogia Social i Comunitària II	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
BELLVER MORENO, MARIA CARMEN	335 - Teoria de l'Educació

RESUM

La salut, considerada un valor al llarg de la història de la humanitat ha anat patint modificacions al llarg de el temps, modificacions que es deriven de l'context i de el temps en què vivim. Així, el que un valor sigui alguna cosa preferible per al subjecte, és una preferència que sorgeix de la pròpia immersió social de l'individu, i de les relacions que manté amb diferents institucions i grups humans. D'aquesta manera, cada un de nosaltres pot tenir un concepte individual de la salut, però no oblidem que aquest concepte no sorgeix només com a opció individual, sinó que està en estreta relació amb l'enteniment i comprensió que d'aquest valor es té a nivell social .

La Pedagogia de la Salut se situa en el marc científic de la Teoria de l'Educació, i per tant des de la Teoria General de Sistemes proporciona una concepció interrelacional de la Salut física, psíquica i social. Pretén des d'una perspectiva ecològica, i a través de l'Educació per a la salut, que els subjectes aprenguin a afrontar les tensions que provenen de l'entorn en el qual interactuen, tant des de l'àmbit de la salut física, com psíquica, social i ambiental.

Les diferents interrelacions permeten afirmar que qualsevol canvi en la salut física, psíquica i social a través de el sistema educatiu implica una millora en el auto-desarrollo de l'bucle de retroalimentació positiva autoconcepto-autoestima, per tant s'analitzen sistèmicament les característiques d'aquest bucle i es proposen alguns suggeriments per a estudiar l'evolució de el sistema educatiu pel que fa als tres àmbits de la salut.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2211 - M.U. en Psicopedagogia

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

- Mantindre un comportament reflexiu i crític davant de la realitat social i educativa i afavorir els canvis, transformacions i innovacions que porten a millorar la qualitat de vida individual i social.
- Actuar amb professionalitat i comportament ètic en l'exercici de les seues tasques.
- Millorar la qualitat de l'exercici professional i, en particular, la pròpia formació i desenvolupar estratègies que faciliten la col·laboració, la creació de xarxes, la implicació dels diferents agents educatius i/o socials que participen en processos psicoeducatius.
- Emetre informes tècnics, peritatges i auditories relacionats amb el lloc de treball i analitzar, dissenyar i promoure processos d'ensenyança i aprenentatge per mitjà de l'ús de diferents llenguatges, mitjans i recursos.
- Desenvolupar la innovació i la creativitat en la pràctica professional i aplicar els coneixements teòrics i els avanços científics a la pràctica professional i a la investigació.
- Dissenyar, assessorar, coordinar i avaluar programes i mesures de compensació de les desigualtats educatives; analitzar les necessitats i demandes referides a l'escolarització d'alumnes en situació de desavantatge social, familiar o personal, així com aquelles condicions personals i socials que faciliten o dificulten el procés d'ensenyança i aprenentatge de l'alumnat i la seua adaptació a l'àmbit escolar.
- Realitzar l'avaluació i la valoració sociopsicopedagògica de l'alumnat i determinar el model i els serveis de la seua escolarització mes adequats.
- Diagnosticar, assessorar, previndre i intervindre a fi d'afavorir el desenvolupament i l'aprenentatge en persones amb necessitats educatives especials, trastorns de l'aprenentatge i amb risc d'exclusió educativa i/o social.
- Dissenyar, aplicar i avaluar programes, processos, recursos i pràctiques educatives dirigides a qualsevol persona o grup social prenent en consideració el seu nivell de desenvolupament, les seues necessitats i limitacions, així com els contextos multiculturals.
- Dissenyar, avaluar i adaptar processos d'ensenyança - aprenentatge als models de convivència en els distints contextos socials, lingüístics i culturals en els que exercisca el seu treball.
- Dissenyar, implementar, coordinar i avaluar intervencions i programes d'orientació psicopedagògica sobre el procés d'ensenyança-aprenentatge, sobre l'adaptació personal i social i sobre les eixides professionals de l'alumnat.
- Desenvolupar la capacitat d'autoformació de les persones i la busca de recursos per al seu desenvolupament professional al llarg de la vida.
- Treballar amb la comunitat per a desenvolupar, implementar i avaluar plans d'acció amb mires de millora econòmica, social, educativa i de l'ocupació i projectes, serveis, polítiques i pràctiques psicoeducatives, a fi de donar resposta a les necessitats de les persones, organitzacions i/o col·lectius específics en col·laboració amb altres professionals i agents socials.
- Promoure, organitzar i avaluar quantes mesures d'assessorament i intervenció possibiliten una millor implicació i capacitat de les famílies en l'educació dels seus fills, així com la seua participació i col·laboració amb centres escolars i amb altres institucions, tant en la dimensió personal, com en l'evolutiva i/o la social.

- Col·laborar amb el professorat en l'exercici de la funció docent, tutorial i en la d'organització dels centres educatius i Assessorar-li i col·laborar amb ell en el disseny de procediments i instruments d'avaluació, tant dels aprenentatges de l'alumnat, com del mateix procés d'ensenyança, així com en tècniques de dinàmica i maneig de grup, resolució de conflictes, mediació escolar i foment de la convivència i valors democràtics.
- Reunir i interpretar dades rellevants per a emetre juís psicopedagògics que incloguen una reflexió sobre qüestions d'índole social, científica o tècnica.
- Usar les tecnologies de la informació i la comunicació per a obtindre, elaborar i proporcionar informació educativa i pròpia de les ocupacions (bases de dades, programes informàtics...) .
- Avaluar i diagnosticar els aprenents en els diferents aspectes del desenvolupament (aptituds, interessos, personalitat, motivació....) amb l'objectiu d'adoptar les mesures ordinàries i extraordinàries d'atenció a la diversitat.
- Avaluar processos de desenvolupament i aprenentatge humà, tant normals com atípics, al llarg del cicle vital.
- Que els estudiants s'impliquen de manera general i transversal, en l'aplicació i defensa de tots els drets fonamentals i democràtics, així com els principis de millora social

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Els/les estudiants saben aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

- Els/les estudiants són capaces d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

- Els/les estudiants saben comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats. - Els/les estudiants posseeixen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera *autodirigido o autònom.

- Mantenen un comportament reflexiu i crític davant la realitat social i educativa i afavoreixen els canvis, transformacions i innovacions que porten a millorar la qualitat de vida individual i social.

- Actuen amb professionalitat i comportament ètic en l'acompliment de les seues tasques.

- Milloren la qualitat de l'exercici professional i, en particular, la pròpia formació i desenvolupar estratègies que faciliten la col·laboració, la creació de xarxes, la implicació dels diferents agents educatius i/o socials que participen en processos psicoeducatius.
- Emeten informes tècnics, peritatges i auditories relacionades amb el lloc de treball i analitzen, dissenyen i promouen processos d'ensenyament i aprenentatge mitjançant l'ús de diferents llenguatges, mitjans i recursos.
- Desenvolupen la innovació i la creativitat en la pràctica professional i apliquen els coneixements teòrics i els avanços científics a la pràctica professional i a la recerca.
- Dissenyen, assessoren, coordinen i avaluen programes i mesures de compensació de les desigualtats educatives; analitzen les necessitats i demandes referides a l'escolarització d'alumnes en situació de desavantatge social, familiar o personal, així com aquelles condicions personals i socials que faciliten o dificulten el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'alumnat i la seua adaptació a l'àmbit escolar.
- Realitzen l'avaluació i la valoració *sociopsicopedagògica de l'alumnat i determinen el model i els serveis de la seua escolarització més adequats.
- Diagnostiquen, assessoren, prevenen i intervenen a fi d'afavorir el desenvolupament social i amb salut en persones amb necessitats educatives especials, trastorns de l'aprenentatge i amb el risc d'exclusió educativa i/o social.
- Dissenyen, apliquen i avaluen programes, processos, recursos i pràctiques educatives dirigides a qualsevol persona o grup social prenent en consideració el seu nivell de desenvolupament, les seues necessitats i limitacions, així com els contextos multiculturals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEMA 1. CONCEPTE DE EDUCACIÓ PER A LA SALUT

1. Concepte d'Educació
2. Concepte d'Educació per a la Salut
3. Àmbits d'intervenció des de la Pedagogia de la Salut: física, psicològica i emocional, social i ambiental i rol de psicopedagog/a.
4. Rol de l'psicopedagog en l'àmbit sociocomunitari

2. TEMA 2. DISSENY DE PROGRAMES EN L'ÀMBIT DE L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT. PRINCIPIS D'UNA INTERVENCIÓ EFICAÇ

- 2.1. Com podem confeccionar programes eficaços?
- 2.2. Prevenció amb xiquets i adolescents en situació de risc per a la salut
- 2.3. Elements d'un programa de promoció de la salut

3. TEMA 3. EDUCACIÓ PER A LA SALUT FÍSICA I LES SEUES PROBLEMÀTIQUES

- 3.1. Alimentació, nutrició i salut: anàlisi de conceptes. Bases d'una dieta equilibrada
- 3.2. L'activitat física com a potenciadora de salut.
- 3.3. Anàlisi de programes d'intervenció en alimentació, nutrició i educació física promotores de salut en l'àmbit educatiu i sociocomunitari.

4. TEMA 4. PREVENCIÓ CONSUM DE DROGUES I EDUCACIÓ PER A LA SALUT.

- 4.1. Les drogues i l'alcohol: un greu problema de salut
 - 4.1.1. Tipus de drogues
 - 4.1.2. Factors de risc i de protecció cap al consum de drogues en adolescents.
 - 4.1.3. Anàlisi de programes de prevenció de la drogadicci en diferents contextos: familiar, escolar i comunitari

5. TEMA 5. VIOLÈNCIA filio-parental

- 5.1. La violència filio-parental
 - 5.1.1. Definició de violència filio-parental
 - 5.1.2. Factors de risc i prevenció en la violència filio-parental
- 5.2. Línies i programes d'intervenció en la violència filio-parental

6. TEMA 6. SALUT COMUNITÀRIA. PREVENCIÓ DE L'ASSETJAMENT.

- 6.1. Bullying o assetjament escolar: factors de risc i prevenció. Interculturalitat i convivència.
- 6.2. Riscos de l'ús d'internet i xarxes socials: els ciberdelictes.
 - 6.3.1. Ciberdelictes: grooming, phishing, sexting, cyberbullying

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Treball en grup	6,00	100
Pràctiques en aula	6,00	100
Classes de teoria	6,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	5,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
TOTAL	37,00	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa

Discussió en grup, debat, etc.

Elaboració de reflexions

Pràctiques d'aula: aplicacions de la teoria, estudis de casos, solució de problemes, ús de proves i instruments

Treball en grup

AVALUACIÓ

A.- Prova objectiva, en les dates que es determinin oficialment.

En aquesta prova l'estudiant haurà de contestar a una sèrie de preguntes de caràcter teòric sobre els continguts explicats a classe, les lectures realitzades, activitats de classe, ...

Aquesta prova que pretén valorar el domini conceptual i tècnic de la matèria tindrà un valor de el 50% de la nota final, sent necessària aprovar per superar l'assignatura.

B.- Programa d'Educació per a la Salut: 35%

C.- Pràctiques presentades a classe un 15%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Aroca, C. y Ros, C. (dir.) (2014) *Pedagogia multidisciplinària para la salut. Claves para la intervenció psico-educativa, socio-comunitaria y físico-ambiental*. Valencia: Tirant lo Blanch.
- Bas, F.; y Verania, A. (2000): *Trastornos de la alimentación en nuestros hijos*. Madrid: Ed. EOS
- Becerra, J.A. (2009). *Variables familiares y drogodependencias: La influencia de los componentes de la Emoción Expresada* en <http://www.sidec.org.co/>
- Becoña, E. (2009), *Factores de riesgo y de protección en la adicción a las nuevas tecnologías*, en E. Echeburúa et al (eds.), *Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes*, Madrid: Pirámide, 77-97.
- Biegel, D.E., Katz-Saltzman, S., Tracy E.M. y Townsed-Mandel, A. (2008). *Indicadores de la calidad de la relación diádica de mujeres en tratamiento por drogodependencia*. *Redes*, 15 (10), 182-209. <http://revista-redes.rediris.es>
- Branden, N. (1995) *Cómo mejorar su autoestima*. Editorial Paidós. Barcelona.
- Bueno, F.; Gavidia, V. y otros (1995): *Hábitos de salud en la Comunidad de Valencia*.
- Castells, P.; y SILVER, J.T (1998): *Guía práctica de la salud y psicología del adolescente*. Barcelona: Ed. Planeta.
- Castells, P (Coord.) (1999): *Guía práctica de la salud y psicología del niño*. 5ª edición. Barcelona: Ed. Planeta.
- Chóliz, M. y Marco, C.I. (2011), *Patrón de uso y dependencia de videojuegos en infancia y adolescencia*, *Anales de psicología*, 27 (2), 418-416.
- (2012), *Adicción a Internet y redes sociales*, Madrid: Alianza Ensayo